

MONITOROVACÍ SYSTÉM NÁKLADNEJ CESTNEJ DOPRAVY

Zákon z 9. marca 2017 o monitorovacom systéme nákladnej cestnej dopravy je zameraný na implementáciu ďalšieho nástroja na odstránenie medzier v daňovom systéme.

V rámci navrhovaných riešení sa zaviedol register, do ktorého sú povinné podávať prihlášky tri druhy subjektov: odosielajúci subjekt, prijímajúci subjekt a prepravca.

Odosielajúci subjekt sa v zákone definuje ako fyzická alebo právnická osoba alebo podnikajúca organizácia, ktorá nemá právnu subjektivitu, a ktorá:

- 1) dodáva tovar v zmysle zákona zo dňa 11. marca 2004 o daní z tovarov a služieb [DPH]:
 - ako posledná pred začatím prepravy tovaru – v prípade, ak je dodávateľom tovaru, a po vydaní tovaru sa tovar prepravuje v prospech prijímajúceho subjektu,
 - je oprávnená nakladať s tovarom ako vlastník v okamihu začatia prepravy – v prípade, ak dodáva tovar v prospech prijímajúceho subjektu s cieľom uskutočniť dodávku tovaru po ukončení prepravy,
- 2) vykonáva intrakomunitárnu dodávku v zmysle zákona uvedeného v bode 1),
- 3) vyváža tovar v zmysle zákona uvedeného v bode 1).

Druhý povinný subjekt sa označil ako **prijímajúci subjekt**, ktorým sa chápe fyzická alebo právnická osoba alebo podnikajúca organizácia, ktorá nemá právnu subjektivitu a ktorá intrakomunitárne nadobúda alebo dováža tovar a nadobúda tovar v prípade dodávky tovaru v zmysle zákona zo dňa 11. marca 2004 o daní z tovarov a služieb.

Tretia povinná osoba je **prepravca**, ktorým sa chápe fyzická alebo právnická osoba alebo podnikajúca organizácia, ktorá nemá právnu subjektivitu, ktorá prepravuje tovar.

Každému z vyššie uvedených subjektov boli uložené určité povinnosti. Podľa čl. 5 ods. 1 zákona v prípade prepravy tovaru, ktorá začína na území PR (intrakomunitárna dodávka tovaru, vývoz) odosielajúci subjekt je povinný pred začatím prepravy tovaru:

- a) podať prihlášku do registra;
- b) obstarat' referenčné číslo pre uvedenú prihlášku a
- c) uvedené číslo poskytnúť prepravcovi.

V prípade dodávky tovaru v zmysle zákona o dani z tovaru a služieb (napr. vnútroštátny predaj) odosielajúci subjekt je taktiež povinný poskytnúť referenčné číslo aj prijímajúcemu subjektu.

V prípade dodávky tovaru prihláška, ktorú je povinný podať odosielajúci subjekt, musí obsahovať nasledovné údaje:

- 1) naplánovaný dátum začatia prepravy;
- 2) údaje o odosielajúcom subjekte, a to: meno a priezvisko alebo názov, adresa bydliska alebo sídla a daňové identifikačné číslo alebo číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty;
- 3) údaje o prijímajúcom subjekte, a to: meno a priezvisko alebo názov a adresa bydliska alebo sídla a daňové identifikačné číslo alebo číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty;
- 4) adresa miesta nakládky;

- 5) údaje, týkajúce sa tovaru, ktorý je predmetom prepravy, najmä druh tovaru, položku CN alebo podpoložku PKWiU [*Poľská klasifikácia tovarov a služieb*], množstvo, brutto hmotnosť alebo objem tovaru;

V prípade intrakomunitárnej dodávky tovaru alebo vývozu tovaru prihláška, ktorú je povinný podať odosielajúci subjekt, musí obsahovať nasledovné údaje:

- 1) naplánovaný dátum začatia prepravy;
- 2) údaje o odosielajúcom subjekte, a to: meno a priezvisko alebo názov, adresa bydliska alebo sídla a daňové identifikačné číslo alebo číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty;
- 3) údaje o prijímajúcom subjekte, a to: meno a priezvisko alebo názov a adresa bydliska alebo sídla
v prípade intrakomunitárnej dodávky číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty;
- 4) adresa miesta nakládky;
- 5) údaje, týkajúce sa tovaru, ktorý je predmetom prepravy, najmä druh tovaru, položku CN alebo podpoložku PKWiU, množstvo, brutto hmotnosť alebo objem tovaru;

Takúto prihlášku prepravca je povinný pred začatím prepravy tovaru doplniť nasledovnými údajmi:

- 1) údaje o prepravcovi, a to: meno a priezvisko alebo názov a adresa bydliska alebo sídla a daňové identifikačné číslo alebo číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty;
- 2) štátna poznávacíka značka dopravného prostriedku;
- 3) dátum skutočného začatia prepravy tovaru;
- 4) naplánovaný dátum ukončenia prepravy tovaru;
- 5) číslo povolenia, osvedčenia alebo licencie v zmysle ustanovení zákona zo dňa 6. septembra 2001 o cestnej doprave, ak sa uvedené doklady vyžadujú;
- 6) adresa miesta dodania tovaru alebo miesto ukončenia prepravy na území PR (v prípade intrakomunitárnej dodávky tovaru);
- 7) číslo prepravného dokladu sprevádzajúceho prepravovaný tovar;

Je potrebné zdôrazniť, že pri dodávke tovaru prijímajúci subjekt je povinný doplniť prihlášku informáciou o prevzatí tovaru, a to najneskôr v pracovný deň nasledujúci po dodaní tovaru. Ako je vidieť, v prípade intrakomunitárnej dodávky tovaru a vývozu uvedenú povinnosť nemá žiadny subjekt.

Ďalší prípad sa týka prepravy tovaru z územia členského štátu (intrakomunitárne nadobudnutie tovaru) alebo z územia tretieho štátu na územie PR (dovoz). V danom prípade prijímajúci subjekt je povinný pred začatím prepravy na území PR zaslať do registra prihlášku, obstaráť pre danú prihlášku referenčné číslo a poskytnúť uvedené číslo prepravcovi. Podobne ako v predchádzajúcom prípade prihláška musí obsahovať nasledovné údaje:

- 1) údaje o prijímajúcom subjekte, a to: meno a priezvisko alebo názov, adresa bydliska alebo sídla a daňové identifikačné číslo alebo číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty;
- 2) údaje o odosielateľovi tovaru, a to: meno a priezvisko alebo názov a adresa bydliska alebo sídla a v prípade intrakomunitárnej dodávky v zmysle zákona o dani z tovarov a služieb číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z pridanej hodnoty;
- 3) adresa miesta dodania tovaru;

4) údaje, týkajúce sa tovaru, ktorý je predmetom prepravy, najmä druh tovaru, položku CN alebo podpoložku PKWiU, množstvo, brutto hmotnosť alebo objem tovaru;

Takto vyplnenú prihlášku prepravca je povinný pred začatím prepravy na území PR doplniť nasledovnými údajmi:

- 1) údaje o prepravcovi, a to: meno a priezvisko alebo názov, adresa bydliska alebo sídla a daňové identifikačné číslo alebo číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty, ak je povinný dané číslo mať;
- 2) štátna poznávacia značka dopravného prostriedku;
- 3) dátum a miesto začatia prepravy tovaru na území PR;
- 4) naplánovaný dátum ukončenia prepravy tovaru;
- 5) číslo povolenia, osvedčenia alebo licencie v zmysle ustanovení zákona o cestnej doprave, ak sa uvedené doklady vyžadujú;
- 6) číslo prepravného dokladu sprevádzajúceho prepravovaný tovar;

Po ukončení prepravy prijímajúci subjekt je povinný doplniť prihlášku informáciou o prevzatí tovaru, a to najneskôr v pracovný deň nasledujúci po dodaní tovaru.

Tretí prípad sa týka prepravy tovaru cez územie PR, napr. z Francúzska do Estónska. V danej situácii všetky povinnosti sú na strane prepravcu. Prepravca je povinný pred začatím prepravy na území PR zaslať do registra prihlášku a obstarat' pre danú prihlášku referenčné číslo.

Pri zasielaní prihlášky prepravca musí uviesť nasledovné informácie:

- 1) údaje o prepravcovi, a to: meno a priezvisko alebo názov, adresa bydliska alebo sídla a daňové identifikačné číslo alebo číslo, pomocou ktorého sa prepravca identifikuje na účely dane z tovarov a služieb alebo dane z pridanej hodnoty, ak je povinný dané číslo mať;
- 2) údaje o odosielateľovi tovaru, a to: meno a priezvisko alebo názov a adresa bydliska alebo sídla;
- 3) údaje o príjemcovi tovaru, a to: meno a priezvisko alebo názov a adresa bydliska alebo sídla;
- 4) dátum a miesto začatia prepravy tovaru na území PR;
- 5) miesto ukončenia prepravy tovaru na území PR;
- 6) naplánovaný dátum ukončenia prepravy tovaru na území PR;
- 7) údaje, týkajúce sa tovaru, ktorý je predmetom prepravy, najmä druh tovaru, položku CN alebo podpoložku PKWiU, množstvo, brutto hmotnosť alebo objem tovaru;
- 8) číslo prepravného dokladu sprevádzajúceho prepravovaný tovar;
- 9) číslo povolenia, osvedčenia alebo licencie v zmysle ustanovení zákona o cestnej doprave, ak sa uvedené doklady vyžadujú;
- 10) štátna poznávacia značka dopravného prostriedku.

Je dôležité, aby všetky subjekty, ktoré sú povinné zasielať a dopĺňať prihlášku, si plnili povinnosť aktualizovať údaje uvedené v prihláške alebo jej doplnení. A teda každá zmena skutočností, týkajúcich sa vyššie uvedených údajov, napr. zmena dátumu začatia prepravy, vyžaduje aktualizáciu. Aktualizácia údajov sa však nevzťahuje na tovar, ktorý je predmetom prepravy.

V prípade, ak sa preprava tovaru nezačne, primerane odosielajúci subjekt, prijímajúci subjekt alebo prepravca aktualizuje prihlášku, a to uvedením informácie o upustení od prepravy tovaru.

Prepravca je povinný odmietnuť vykonanie prepravy tovaru, pri ktorom sa vyžaduje prihláška, a to v prípade, ak mu nebude poskytnuté referenčné číslo, doklad, ktorý je náhradou prihlášky a potvrdenie prijatia dokladu, ktorý je náhradou prihlášky alebo doklad potvrdzujúci medziskladový presun.

Zasielanie, dopĺňanie a aktualizácia prihlášky sa uskutočňuje prostredníctvom Platformy elektronických daňových a colných služieb [*Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych*].

Posledný účastník monitorovacieho systému je **vodič**.

Prepravca, ktorému bolo poskytnuté referenčné číslo, je povinný ho poskytnúť vodičovi pred začatím prepravy tovaru. To isté platí aj pre doklad, ktorý je náhradou prihlášky a pre potvrdenie o prijatí uvedeného dokladu alebo doklad o medziskladovom presune.

Preto v okamihu začatia prepravy tovaru vodič je povinný mať referenčné číslo, a v prípade výpadku systému na strane Národnej daňovej správy [*Krajowa Administracja Skarbowa*] – doklad, ktorý je náhradou prihlášky a potvrdenie o prijatí uvedeného dokladu alebo doklad o medziskladovom presune.

V prípade, ak vodičovi nebude poskytnuté referenčné číslo alebo niektorý z vyššie uvedených dokladov, je povinný odmietnuť začať prepravu tovaru.

So vstupom do platnosti ustanovení uvedeného zákona súvisia aj sankcie. Podľa článku 22 ods. 1 zákona v prípade, ak:

- 1) prepravca nepodá prihlášku
 - 2) sa zistí, že tovar nezodpovedá druhu, množstvu, hmotnosti alebo objemu, ktoré prepravca uviedol v prihláške
- prepravca sa potrestá peňažným trestom vo výške 20 000 PLN.

Dodatočne, ak prepravca nedoplní žiadosť údajmi uvedenými v čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 3, tiež sa potrestá peňažným trestom vo výške 5000 PLN.

Okrem uvedeného v prípade, ak prepravca:

- 1) si nesplní povinnosť uvedenú v čl. 8m ods. 1 (aktualizácia údajov obsiahnutých v prihláške),
 - 2) uvedie údaje, ktoré budú v rozpore so skutočným stavom, iné než údaje týkajúce sa tovaru
- bude mu uložená pokuta 10 000 PLN.

Dôležitou súčasťou celého systému bude skutočnosť, že vodič bude mať referenčné číslo, ktoré mu musí byť poskytnuté pred začatím prepravy.

Za prepravu bez uvedeného čísla sa ukladá peňažný trest. Podľa čl. 32 ods. 1 v prípade, ak sa počas kontroly zistí, že vodič začal prepravu tovaru bez referenčného čísla, bez dokladu, ktorý je náhradou prihlášky a potvrdenia o prijatí uvedeného dokladu alebo bez dokladu o medziskladovom presune, vodič sa potrestá peňažným trestom vo výške od 5000 až 7500 PLN.

Podľa zákona sa predpokladá, že sankcie sa nebudú uplatňovať do 1. mája 2017, čo by malo subjektom zúčastneným na preprave tovaru umožniť, aby sa oboznámili s novými predpismi a implementovali ich.